

Силабус курсу

Цифрові наукові комунікації та штучний інтелект

Ступінь вищої освіти- доктор філософії (PhD)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий рівень)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітньо-наукова програма «Середня освіта»

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Рік підготовки – 1 рік, 2 семестр

Кількість кредитів – 3

Мова викладання: українська

Дні занять: за розкладом

Консультації: за розкладом

Керівник курсу

Кандидат педагогічних наук, доцент **Навольська Галина Іванівна**

Контактна інформація: gnavolska@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Курс призначений для молодих дослідників на ранніх етапах їхньої наукової кар'єри, всіх, хто прагне дізнатися більше про наукову комунікацію, її основні складники, новітні тренди та технології, секрети ефективної роботи з інформацією, управління даними дослідження, а також отримати відповідні навички. Після завершення курсу молодий науковець зможе: зрозуміти, як відбувається сучасна наукова комунікація, яким чином відкритий доступ, відкрита наука, відкриті ліцензії, управління даними досліджень впливають на життєвий цикл наукового дослідження, зокрема, у поширенні та збереженні результатів вашого дослідження; застосовувати сучасні практики та пошукові техніки для роботи з науковими джерелами, використовувати універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси, сучасні веб-застосунки для різних етапів дослідження і не тільки.

Структура курсу

Год.			Тема	Результати навчання	Завдання
л.	п.	с.			
р.	р.	р.	Змістовий модуль I. Організація наукової комунікації дослідника		
1	2	6	1. Загальний огляд основних складників та стратегій наукової комунікації	Огляд питань наукової комунікації з точки зору дослідників, видавців та бібліотекарів. Журнальна модель наукової комунікації, аналіз сучасного стану видання вітчизняних наукових часописів та їх відповідності міжнародним стандартам. Комунікаційна стратегія для	Питання, кейси

				досягнення мети, принципи і типи комунікації як довгостроковий комунікативний план, що інтегрований із загальною стратегією установи.	
1	4	8	2. Використання сучасних веб-застосунків на всіх етапах життєвого циклу дослідження, особливо під час пошуку інформації та поширення результатів дослідження.	Стратегії відкритого доступу, зокрема у розвитку тематичних та інституційних депозитаріїв. АБІС нового покоління на основі сучасних хмарних технологій з покращеними можливостями для усіх бібліотечних процесів (комплектування, каталогізація, книговидача, робота з електронними ресурсами, статистика та аналітика) Пошук інформації у Google Scholar, Web of Science, Scopus, ResearchGate та ін. Стратегії ефективного пошуку в інтернеті.	Питання, кейси
1	2	6	3. Наукова інформація: основні типи джерел.	Знати основні види джерел науково-технічної інформації. Вміти здійснювати аналіз джерел і використовувати спеціалізовані пошукові системи та бази даних.	Кейси, ІНДЗ
2	2	10	4. Інструменти моніторингу нових публікацій з проблематики вашого дослідження	Показники моніторингу: індекс цитування, індекс Гірша або h-індекс, імпаکت-фактор, класичний імпакт-фактор, індекс SJR (SCImago Journal Rank). Наукометричні бази даних: SciVerse Scopus, Web of Science, Index Copernicus та ін. Аналітичні системи: Spring Metrics, Woopra, Google Analytics, Clicky, Mint, Chartbeat та ін. Електронний архів arXiv. Програмне забезпечення для створення й підтримки OAI- сумісних архівів: E-print, Dspace, Fedora., Bepress, DIVA, HAL, OPUS та ін.	есе, ІНДЗ, презентація
Змістовий модуль II.					
Висвітлення результатів власного наукового дослідження.					
2	4	10	5. Наукова стаття в рецензованому журналі – основна одиниця наукової комунікації	Методика побудови індексу для розкриття змісту документа та взаємозв'язки окремих індексів і система їхньої ієрархії в електронному каталозі.	Кейси, ІНДЗ, презентації

1	2	8	6. Розгляд різних аспектів наукових публікацій та публікаційної стратегії	Оперативність розповсюдження результатів діяльності українських вчених, збільшення їхньої присутності у світовому академічному просторі. Активізація публікаційної активності вчених до зарубіжних публікацій та іноземними мовами як можливість підвищення ефективності інтеграції вітчизняних учених у світову наукову спільноту.	Кейси, ІНДЗ, презентація, тест
1	2	6	7. Основні поняття наукометрії та бібліометрії.	Концепції журналу та моделі рецензування, посилення складу редколегії, укладання угод на поширення контенту видання провідними агрегаторами інформації. Шляхи підвищення рейтингу наукових журналів.	ІНДЗ, есе
1	2	6	8. Авторське право	Міжнародна практика використання ліцензій відкритого контенту Creative Commons електронними архівами, видавництвами, науковими установами та іншими організаціями. Базові засадами всіх типів ліцензій Creative Commons та результатами роботи вітчизняних правників щодо адаптації цих документів до українського законодавства. Сучасні світові тенденції у межах руху сприяння відкритому доступу, програма "Відкритий доступ eIFL"	ІНДЗ, есе
1 0	2 0	6 0	Всього:90		

Літературні джерела

1. Андрущенко В. Наукова періодика – досвід та перспективи з погляду вітчизняних вчених. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4064>.
2. Борисова Т. Ліцензійні електронні ресурси віддаленого доступу: досвід управління. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4080>.
3. Вакаренко О. Періодичні академічні видання: представленість в Інтернеті та проблеми відповідності критеріям світових баз даних. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4069>.
4. Доценко С. Alma — бібліотечна система нового покоління:

- <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4085>.
5. Костенко Л. Синергетика наукових комунікацій. UR: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4084>.
  6. Кузнецов А. Проект "Наукова періодика України": три роки розвитку. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4065>.
  7. Кучма І. Авторське право і ліцензії відкритого контенту: Creative Commons українською. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4076>.
  8. Кучма І. Відкритий доступ: світові тенденції. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4074>.
  9. Назаровець С. Як підвищити цитованість наукових робіт? URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4077>.
  10. Онисько Г., Дубик С. АБІС Коха як основа для формування віртуального бібліотечного простору Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4086>.
  11. Полухович О. Києво-Могилянські академічні рецензовані журнали: перші досягнення проекту та перспективи розвитку. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4066>.
  12. Сидорчук Т. Автографи українських письменників в бібліотечній та архівній колекціях Наукової бібліотеки НаУКМА: проблеми та досвід оцифрування. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4088>.
  13. Стріха М. Університетські наукові журнали: стан та перспективи. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4067>.
  14. Тихонкова І. Як і чому втрачають українські видання? Що ми можемо і маємо зробити, щоб запобігти цим втратам. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4068>.
  15. Червінський Л. Information resources from leading publishers for academic libraries. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4081>.
  16. Чуканова С. О. Наукова комунікація в цифрову епоху: бачення сучасних бібліотек / Чуканова С. О. // Бібліотечний форум України. 2013. № 1. С. 38-40.
  17. Ярошенко Т. Модель наукового журналу: перші 350 років. Що далі? URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4070>.
  18. Ярошенко Т. О. Про CrossRef, DOI, OpenURL та інші інновації в епоху електронних журналів: що, чому, як, навіщо? / Тетяна Ярошенко // Бібліотечний форум України. 2009. № 1. — С. 26-29. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/91>.
  19. Ярошенко Т. Відкритий доступ до інформації: зелений шлях. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4075>.
  20. Ярошенко Т. Електронні журнали в системі інформаційних ресурсів бібліотеки : [монографія] / Т. О. Ярошенко ; [авт. передм. В. С. Брюховецький]. Київ : Знання, 2010. 215 с.
  21. Ярошенко Т. Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років // Бібліотечний вісник. 2011. № 5. С. 3-10.
  22. Яцків Я. Наукова періодика як складова гуманітарного розвитку держави. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4071>.
  23. Tonta Y. Research assessment using bibliometric and scientometric measures: the good, the bad, and the ugly. URL: <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/4089>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за участь у неформальній освіті.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-8: усне опитування, дискусії, презентації, есе	70
ІНДЗ : есе	15
Залік (теми 1-8): підсумковий тест	15
Всього	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
65-74	D	
60-64	E	
35-59	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.